

ním listem od dráhy odesílací převzala a zhoží do místa určení — Fryštát — dovezla; dle názoru odvolacího soudu byl proto žalobce oprávněn, žalovati čs. erár (čs. železniční erár); stanice Fryštát převzala totiž zboží a nákladní list pouze, aby oboje příjemci vydala, a nepřevzala zboží a nákladní list za účelem další přepravy, pročež žalobce nemohl by ani polský erár žalovati, i kdyby se mělo za to, že železnice od Fryštátu dále patřila správě polské. Pasivní legitimace jest tedy dána.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

V souhlasu s udáním obou stran zjišťuje rozsudek stolice první a s ním i rozsudek soudu odvolacího, že stanice Fryštát byla při dojití zboží, o něž tuto jde a jež odevzdáno bylo k dopravě po dráze v Novém Jičíně ve dnech 4. a 13. ledna 1919, obsazena a spravována Polskem. Tím však, že pro přechodnou dobu stanice Fryštát nemohla býti spravována státem Československým, ač náleží a patřila i v době, o níž jde, jakož i vůbec celé území Těšínska k zemím bývalé koruny České, nebylo ničeho na tom změněno, že konečná tato stanice jest na území republiky Československé — a že tedy podle § 100 (3) žel. dopr. ř. pasivní legitimace úřadů (soudů) tohoto státu jest dána. Státoprávní postavení Těšínska nemohlo změněno býti tím, že část Těšínska byla ve skutečnosti pod mocí polskou, neboť tento stav Československou republikou za právní pokládán nebyl a nutno na věc tak pohlížeti, jako by nádraží ve Fryštátě neoprávněně obsazeno bylo kýmkoliv, čímž by zřejmě o nějaké změně správy na trvalo mluveno býti nemohlo. Fryštát, pokud se týče dráha, na níž jest toto místo určení, převzala jakožto poslední dráha zboží s nákladním listem od dráhy odesílací a jest tedy pasivně ve sporu tomto legitimována, při čemž podle § 100 (1), (3) žel. dopr. ř. a § 76 (1) žel. dopr. ř. odpovídá dráha za provedení přepravy až do dodání zboží a nezáleží na tom, která část práce té na konečné stanici prováděna byla. Ustanovení § 100 žel. dopr. ř. odpovídá ustanovením čl. 27 mezinár. úmluvy. Tam stejně jako v žel. dopr. ř. jest řeč o tom, která dráha, pokud se týče její »l'administration« žalována býti může a pak praví se výslovně »L'action ne sera intentée que devant un tribunal siégeant dans l'Etat où l'administration actionnée aura son domicile et qui sera compétent d'après les lois de cet Etat« tedy před soudem státu, kde žalovaná správa má své sídlo a podle zákonů toho státu. Sídlem dráhy a sice po celé projeté trati jest republika Československá a byla jím i v době polské okupace a proto žaloba proti eráru jako vlastníku konečné dráhy správně podána byla a nelze proti ní uplatňovati námitku nedostatku pasivní legitimace.

Čís. 1818.

Není závady, by soudce, jenž udělil jako soudce poručenský zmocnění ku vedení sporu, nebyl soudcem této rozepře.

Domáhati se zjištění nemanželského otcovství proti zploditeli jest nezadatelným právem nemanželského dítěte, vzdání se práva toho jest bezúčinným.

(Rozh. ze dne 5. září 1922, Rv II 175/22.)

Žalobě nemanželského dítěte proti zploditeli o uznání otcovství bylo vyhověno soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Dovolání uplatňuje dovolací důvody čís. 1, 2, 3 a 4 § 503 c. ř. s. Podle čís. 1 § 503 c. ř. s. tvrdí, že rozsudek odvolacího soudu a předchozí řízení jsou zmatečnými dle § 477 čís. 1 c. r. s., poněvadž v první stolici rozhodoval též soudce, který jako soudce poručenský udělil žalobci zmocnění k tomuto sporu, a dle § 477 čís. 6 c. r. s. poněvadž hledíc k ustanovení § 16 III. dílčí novely k obč. zák. pořad práva není přípustným. Není zákonného ustanovení, které by vylučovalo poručenského soudce, udělivšího zmocnění ke sporu, z vykonávání soudcovského úřadu ve sporu na základě tohoto zmocnění zahájeném a není tu tedy zmatečnosti podle § 477 čís. 1 c. ř. s. O námitce nepřipustnosti pořadu práva, jakož i o námitce věci pravoplatně rozsouzené, na které dovolání rovněž trvá, rozhodly již nižší soudy a sice srovnale. Další opravný prostředek jest tedy vyloučen (§ 528 c. ř. s.); hledíc však k ustanovení § 261 c. ř. s. dlužno přes to je prozkoumati z moci úřední i ve stolici třetí. Obě námitky jsou bezpodstatny. Toliko výměru dávek, k nimž otec po zákonu jest povinen, stanoví dle § 16 III. dílčí novely k obč. zák. soud, je-li otcovství uznáno, z moci úřední v nesporném řízení. Otcovství však, je-li sporno, nelze jinak zjistiti než pořadem práva, vyjma případ čl. XVI. uvoz. zákona k j. n., o který zde nejde. Jelikož se stalo sporným, je-li či není-li žalovaný otcem žalobcovým, udělil poručenský soud právem poručnici zmocnění ku zahájení sporu. Námitku věci pravoplatně rozsouzené opírá dovolání o soudní smír ze dne 28. ledna 1920, jímž prý byla s konečnou platností vyřízena otázka, zda žalovaný jest otcem žalobcovým, poněvadž strany tímto smírem uznaly, že otcem žalobcovým není žalovaný, nýbrž František K. Tím neuplatňuje žalovaný sporu překážející námitky věci pravoplatně rozsouzené, neboť tato předpokládá pravoplatné rozhodnutí soudu, nýbrž námitku hmotněprávní, pro kterou, kdyby byla opodstatněna, by bylo žalobu zamítnouti jako neodůvodněnou, nikoliv však odmítnouti proto, že o nároku bylo již pravoplatně rozhodnuto. Také po stránce právní byla věc správně posouzena. Nárok na uznání otcovství jest nezadatelným právem dítěte, vzdání se ho se strany dítěte, ať bezúplatně ať za úplatu, jest neplatným. Soudní smír ze dne 28. ledna 1920, třebaže v něm žalovaný popírá otcovství a matka, zároveň i poručnice, žalobcova doznává, že otcem jest František K., nebrání tudíž, by se na žalovaném nedomáhal uznání otcovství. Nižší soudy zjistily, že žalovaný tělesně obcoval s matkou žalobce v kritické době. Platí tedy o něm podle § 163 obč. zák. domněnka, že jest otcem žalobcovým. Tato domněnka může býti vyvrácena důkazem, že nemohl žalobce zploditi. Takový důkaz však není ani podán tím, že matka uznala, že jiný jest otcem, ani tím, že se František K., jak lze vyčísti z jeho dopisů, za otce dítěte považoval.

Čís. 1819.

Zákon ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák. o výrobních a hospodářských společenstvech.